

Legjobb szer poloskák, balhák, házi bogarak, moly, a házi állatokon lévő élősködők ellen stb. stb.

Sperl Vilmos
Spitzer Jakab
Spitzer Sándor fia
Wallerstein R. utóda
Weber Ferencz
Wertheimer Ch.
Zsivánovits Károly

Pécs-Bányatelep:

Victualien Mag. der D.G.H.
Gebhardt István

Bar.-Szabolcs:

Pollák Gábor

Bonyhád:

Ermel Adolf
Traiber A. V.

Dombóvár:

Pauncz Adolf
Schneckenberger Rob
Spitzer Imre
Spitzer József

Szigetvár:

Fried Dávid
Oscodál Gusztáv
Szalay József

Bar.-Szt.-Lőrincz:

Gebauer Tivadár

Villányon:

Gyimóthy Jákó.

Vörösmart:

Thury Dénes gyógyszer.

Kapható Pécsen:

Grünhuth és Hirschler főraktár
Alt és Böhm
Berecz Károly
Burits Mátyas
Deutsch Lipót.
Dobszay Antal
Eizer János
Gyimóthy Gyula
Hampl Ede
Herdlein Lajos
Hollósy Adolf
Klobucsár Mihály
Köszl János
Leichtner Mór
Lang Herman fia
Lehner János
Markus S.
Mautner Mór
Molnár János
Mitzky Mór
Póth Vilmos
Präger János
Praidl Gyula
Reeh Vilmos özv.
Reinfeld A.
ifj. Rézbányai János
Schweitzer Keresztély
Simon János
Sipőcz István gyógyszer.

Zacherlin

Kitünő hatása. Ugy öl — mint semmi más

szer mindennemű férget és ennél fogva az egész világon híres és keresett. Ismertető jelei: 1) az elzárt üveg, 2) a „Zacherl” név.

Egy bolthelyiség
a királyi tábla épületében
május hó elsejétől bére adandó. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Monogramm-himzések

a legszebb kivitelben jutányos áron elvállaltatnak. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

TAIZS JÓZSEF Pécsen,

Széchenyi-tér 12. szám (a varostemplom háta mögött).

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajálja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

Könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek stb. stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segélyével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárból

papi, körjegyzői és ügyvédi nyomtatványok jó papíron olcsó árért kaphatók.

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

nagy választékban kaphatók fogalmi, színes és fehér író papírok, különböző súlyban és minőségben; itató papírok, levélpapírok dobózkodban, írotollak, tollnyelek, különböző színű tinták, gummi arabicumok, fehérneműt jelző tinták, kaucsuk bélyegző tinták, pecsétviaszok stb. stb. élle cikkek, olcsó áron.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

HUSVÉT

Pécs, 1895.

A „PÉCSI FIGYELŐ“ MELLÉKLETE.

április 14.

Természetes fejlődés.

A társadalom minden időben legalább két nagy csoportra szokott oszlani, az egyik fél már megalapította boldogságát, a másik keresi azt, emberöltőkön, évszázadokon keresztül küzdve tör a boldogság célja felé. Nem a természeti erők ellen küzdenek, egymással állanak harczban, mert az egyik nem akarja a másikat egyenjogú társul fogadni, kiváltságos előnyeit megsosztani. Mindkét fél kiváló talentumokat tesz vezéreül, kik a párt összes érdekeit, tulajdonait s körök szellemét magukban összpontosítva népek törekvéseivel azonosítják magukat. Kimagasló egyének körül csoportosulnak, mert ezek teszik őket megfontoltakká, buzdítják és adnak erőt új célokra. Az emberiség tisztelete az ily férfiakat nevezi őseinek és állítja a legmagasabb lokra. A mai felistenek nagy emberek fényes emlékei. Mózes, Mohamed ily küzdelmek szülte népvézerek és ősei népeknek.

Emlékeikhez vagy elveikhez hűtlennek lenni az összes óhaja, a közös cél, a legjobbnak talált lét, egyszóval a természetes fejlődésről való lemondással egyértelmű, míg a velőktartás, elveikkel való élés, hagyományok tisztelete az összes szemében a természetes fejlődést jelenti. Ez adja értelmét, hogy az ősök, leült nagyok tisztelete minden nép előtt szent és sérthetetlen, mert tudta minden kor, hogy szellemök tulék őket és az utódnak hasznára vagy kárára lehetnek a szerint, a mint becsben tartja vagy elhanyagolja a sírokat.

A már lefolyt és még folyton zsbongó egyházpolitikai harczok társadalmunk két nagy osztályának küzdelme az egyenjogúsításért, melyben vezérek kelnek s tűnnek, hősök emelkednek majd alámerülnek, de az elv marad és folyton ébren tartja és új küzdelemre készíti az utódokat. A harcz leült hőseinek, az országgal mi is tartozunk azzal, hogy egy pillanatra megálljunk emlékeik előtt, és elne-rengjünk a leviharzott küzdelmek okai és következményei fölött azzal a benső meggyőződéssel, hogy ők az összes érdekében nagyot cselekedtek s nagy elődeik méltó utódai.

Most tehetjük ezt elfogultság nélkül, mikor a szenvedélyek hullámai alább hagyva, az indulat árja helyett lassanként az érett megfontolás tölti be itélőszékét.

Bizonyos érettségre emelkedett népeik s kisebb-nagyobb számottevő társadalmi csoportnak joga van ilykép moralizálni, szemlélődni és ebből származó itéletének nyílt kifejezést adni.

Minden művelt polgárnak tudnia kell, hogy az »egyházpolitika« czimen ismert elvi és törvénykezési harczok tömkelegébe nem véletlenül pottyantunk, mert tán néhány békebontó jóhajlamának más jobb hiányában úgy tetszett, hanem e harczok eredete régi keletű s mindenkor az összes érdekében vivotnak a természetes fejlődés megteremtése végett. Hogy mai helyzetünket megérthessük, a tudomány világánál röviden visszapiantunk a multra, mely elveivel és törekvéseivel korunkat megelőzték.

Nem megyünk vissza a milenniáris időkig, egy-két század eseménye eléggé világos képét nyújtja a multnak, hogy vele a jelent is megért-

hessük. A 16. és 17-ik század eseményei, a törökkel való harczok s ennek uralma belbékénkel romba döntik iparunkat, kereskedelmünket, köz-művelődésünk parlagon hever, a politikai bajokat a felekezeti harczok öregbitik. Az egyházpolitika irányát és intézkedéseit az uralkodó az országgyűlés befolyása nélkül korlátlanul határozza meg. Az országnak nincs öntudatos gazdasági egyénisége, ki érdekeinek összeségét fölismerné és érvényesíteni törekednék. Nem is igen törődnek vele, mert a 17. és 18-ik században csakis a közjogi formákban való jártasság ad tekintélyt és államférfiúi hírnevet s nem az élet problémáinak ismerete. Jogi szakképzettséget sem a bírói, sem az ügyvédi, sem a tisztviselői pályán nem követelnek. A hazai jogot és jogszokásokat megtanulják Verbőczy hármis könyvéből, a törvények gyűjteményéből, nagyobb részt azonban gyakorlatban, tisztviselők, táblabírák, prókátorok és mások mellett. A primitív állapot és a sekélyesség mellett a hanyatlás nemesak a nagy tömeg és köznemesség, hanem a főnemesség körében is állandóbb tanyát üt. A hajdan kitünő férfiak és előkelő családok ivadécai fok-ról-fokra süllyednek a magasságból, melyben elődeik tündökölték. Majd a szülők szorult helyzete, majd alkalmazás hiánya folytán a fiatal nemzedék otthon marad mezei munkával foglalkozva. Évről-évre csekélyebb azok száma, kik nagyuri származásuk folytán a király udvarában alkalmazást nyernek. Szóval, műveltségben az egész nemzet négyen alább száll, s mikor még nemzeti nyelvét is kicsinylöleg mellözi, többekben méltó aggodalom ébred a nemzet jövője s élet-revalósága fölött.

E kor kiváltságos rendei az osztályérdeknel és a felekezeti szellemmel nem tudnak magasabbra emelkedni. Csak ez izgatja föl őket és lelkesíti küzdelemre, minden egyéb rájuk nézve közönyös. Nem uralkodik köztük valami magasabb, annál kevésbé magyar nemzeti elv, mely fölemelné s megtisztítaná őket, szellemök tesped, jellemök megromlik, a nemzetben nincs meg a jövő ideálja, a mely süllyedés láttára az előre látó nemesebb érzelműekben az a gondolat erősödik meg, hogy ennek a nemzetnek el kell vesznie. A nemzet később egyes lánglelkű férfiaknak vezetése alatt ezzel a hagyatékkal indul abba a harczba, melynek még ma sem szakadt vége.

A míg nálunk ily mederben folyik az élet — évszázadokon át, addig Európa nyugati része gazdag szellemi és anyagi felföldözésekhez jut, a miről nálunk csak ritka kivételek, míg az úgynevezett rendi, nemesi közönség egyáltalán nem vesz tudomást. Pedig a köd Nyugaton foszlik. Az ember lassankint tudatára jön, hogy nem központja a természetnek, ez nem az ő kedvéért s nem az ember szolgálatára lett teremtvé, s soha senki által sem lett kiszemelve a teremtés koronájának; a csillagok az égboltozaton nem a Horatius-féle fényes szegek az ember gyönyörködtetésére, minden lett úgy a hogy lett, de hogy mikép és miért lett, arról vajmi keveset tudunk. Ily előzmények után egyes kiváló elmék kezdték belátni, hogy köztünk se testben, se lélekben nem lehet az a kiváltságosság, a minőt a megelőző korok önmagukkal elhitettek. Az emberi elme kezd elemezni, rendszereket alkotni, melyeknek hatása

nemcsak az elméleti, de a gyakorlati életben is még folyton érezhetők, mert az emberiséget egy új utra térítették, melyről letérnie ama tételek megvalósítása előtt aligha lehetséges.

Ugyanazon időben, melyben a mi politikai s kulturális állapotaink oly sötét alakban nyilvánulnak, a Nyugaton a tudomány világánál hatalmas fők vezetése alatt mély következményű áramlat indul az általános szabadság, az emberi méltóság érvényesítése érdekében. A vallást és bölcsészetet megújítják, a természettudományokat újból alkotják. Luther a lelkiismeret, utána Descartes a gondolat szabadságát vivja ki. Galilei az erők működésének alaptörvényeit megállapítja, Bacon az ész helyesebb kutatómódját szedi szabatosabb rendszerbe, Kopernikus a csillagos ég rendszerét ismerteti meg, a renaissance művészet hallhatatlanjai, Rafael, Michel Angelo, Tizian, Torquato Tasso e korban élnek. A természettudományok rohamos fejlődése, különböző felfedezések és feltalálások a világképet annyira átalakítják, hogy méltán mondhatjuk, hogy ez a kor az emberi ész fejlődésének legfényesebb kora s nincs idő, amelyben az emberi fejlődés oly nagy haladást tanúsított volna, mint ebben a korszakban.

A folytonosság törvényénél és ha az jóban nyilvánul, előszeretetünknel fogva azt kellene hinnünk, hogy a 16-ik század szellemi örököse a 17-ik lesz. Nem. Mert itt is, mint más idők rohamos fejlődésének egyrészt a vele egy időben felmerülni szokott reakcióval kell megküzdeni, másrészt előre nem látott akadályok állják a haladás útját.

A 16-ik század szellemi örököse a 18-ik. — A 17-ik század a reakció időszaka. De az emberiség szerencséjére az európai nagy szárazföld közelében él akkor egy hatalmas szigetlakó nép, mely távol a szárazföld kétes hullámzásaitól a megindult fejlődés mesgyéjén szilárdul kitart, következetesen egészséges szellemben s egyenes irányban tör az újabb kor ideálja felé, ez az angol nép. Nagy gondolkozói Bacon, Hobbes, Newton, Locke-nak ereje s határa nem csupán gondolataik egyetemességében, demokratikus voltában, hanem ezen kívül az egész angol nemzet részvételében van, melynek rétegeibe hatolnak a mély gondolatok gyökerei. Hobbes az első bölcsész, ki az állami élet tételeinek taglalásánál arra a következtetésre jut, hogy az államot az egyház hatalma alól föl kell szabadítani, sőt azt az államnak alá kell rendelni a hitélet magasztossága, a közbéke és az állam souverénitása érdekében. Halála után kilencz évvel kitör az angol forradalom, mely Angliát az új-kor első szabad alkotmányos államává tette, minek hatása alatt Európa csaknem valamennyi államában még több gondolkozó fő rázza le magáról a középkori rabszolgaság nyügét. A természettudományok fejlődése nem szünetel. Galilei és Kopernikus után Newton veszi át e korban a természettudományok fejlődésének vezetését, lángszellemével az égitestek végtelenségébe mélyed, melyek vonzástörvényének felföldözésével az egész anyagvilágot egységes egészszé alkotja, az eget a földdel egybekapcsolja, miáltal egész világfelfogásunknak mechanikai alapját veti meg. Csupán az ő felfedezése által hatalmasabb világosság sugárzott az emberiség szellemvilágára, mint az előtt

Boszniában állomásozó bakaezredhez helyeztette magát, Az ejjeli őrszolgálaton gyakran el-gondolkodott:
— Sok manővert mitmacheloltam már s egyiken se voltam kénytelen pirulni; csak egy ütököt vesz-tettem el, akkor . . . akkor este . . . avval az asz-zonynyal. Ej, nem is asszony az, hanem sie war selbst die lebendige Teufel! . . .

Csak azt nem tudta meg soha, hogy a szegény Ottó fivére leányát akarta feleségül venni. Arra meg pláne sohse gondolt, hogy mekkora diplomatai talentum rejlik egy asszonyban.

Bérczy Károly.

A kis Börné szerelmei.

Bőr Tamásné nem szerette az urát. Mit is sze-rettet volna ezen a majom, pedans hivatalnokon, a kinek nem volt érzéke az ő buza-virág színű szemei, barsonyos puha kacsói iránt, a ki többre becsülte az ő poros, unalmas aktáit a kis felesége édes csókjainál. Pedig valamikor nagyon szerették egymást.

Bőr Tamás osztály tanácsosnak már a természe-ében gyökerezett a komolyság, kevésbeszédűség; legfiatalabb gyakornok korában is jobban érezte ma-gat hivatalában, mint a szalonok szőnyegein, vagy a bál-termek parkettjén; de egyszer, tudja isten mi szállta meg, talán az ellentétek csudálatos vonzódása — belebolondult a kaczer kis Érdy Tercsibe, és nem sokat gondolkodott, nem sokat tervezgetett — feleségül vette.

Jól is ment a dolog egy-két esztendeig. Fiatalok és szépek voltak, aztán mindegyiket érdekelte a vér-merséketük nagy különbözősége. Bőr Tamást, az una-lomig korrekt hivatalnokot, szigorú erényhőst az ő ri-deg világ nézletével gyönyörködtette ennek a gyerek-asszonynak örökös vidámsága, ártatlan léhaskodása kedves könnyü-verűsége — viszont az asszonyka bá-multa az urának nagy okosságát, becsülte a nevetsé-gig vitt pontosságát és szorgalmát, és büszkélkedett a hivatali pályán elért szép sikereiben.

De hát az ellentét mégis csak ellentét maradt. Meg ha Schoppenhauer másképp okoskodik is.

Az osztály tanácsos úr napról-napra sokallotta az örökös kaczagást, vidámságot; fölöslegesnek tar-totta a gyakori zsurokat: Teréz ő nagysága pedig unni kezdte a tanácsos ur prédikációit, filiszteres okoskodásait, százfélé kedves és gunyos megjegyzé-seit: és nem sok időbe tellett, hogy mind a ketten alaposan kiábrándultak.

A gyakori szóváltások, vélemény-eltérések mind távolabb és távolabb hajtották őket egymástól: lassacs-kan szívükből a szerelem utolsó szikrája is kialudt — utóbb a becsülés vékonyka szála is elszakadt közöttük és idegenekül éltek egymás mellett. Mindegyik ment a maga útján — az asszonyka szórakozott, mulatott, Bőr Tamás meg bevette magát a hivatalába és nem sokat érdekelte a világ folyása.

Valásra nem gondolt, mert irtózott minden föl-tűnéstől és kellemetlenségtől — azután volt egy kicsiny leánykájuk is. Csak olyan csendes megegyezés volt, csak ugy magától jött, hogy ezután már az ebédőben ta-lálkoztak, nem szólt az asszonynak semmit; nem kért, nem parancsolt — de egyes elejtett szavaiból megér-tette az asszony, hogy tehet, a mit akar, élhet kedve szerint, de a Bőr nev fényere csak egy cseppnyi homályt se vessen, mert akkor felébred a mogorva tanácsosban a nyugvó oroszlan — és rettenetes lesz bosznijában.

A kis Börné vigan elte világát. Mindenütt szeret-ték ezt a vidám, csinos asszonykat. A zsurok állandó alakja volt; a szívbázak páholyaiban gyakran látták ezt a ragyogó, szőke fejcskét; mindenütt ott mosolyogtak csintalan kék szemei: mindenütt ott volt, hol az ele-gáns társaság szórakomni, mulatni szokott.

A kaczer asszonyok nem azon fajtájához tarto-zott, kik feltűnni, csilogni, és mindenkit meghódítani akarnak; oh nem — az ő eleme az apró titkos flistek csendes misztikus világa volt; nem akart napként ra-gyogni, nem akarta a férfi világot elkapráztatni; neki a szalon bizalmas kis zugolya, egy ablak mélyedés diskkrét félhomálya kellett, hogy ott mint szerény csil-lagoeska világítsa kivalasztott lovagjának.

Es most ez a kivalasztott lovag egy fiatal szőke mérnök volt, a kit nagyon poétikus hajlamu és nagyon világos hajára való czélzásul «leher trubadurnak» hittak a társaságban. Ez pöngette a gitárt Tercsi asz-sony nagy gyönyörűségére. Órákig elszuttogtak a kék szemek mélyeseges rejtelméről, a szürke fürtök aranyos csábos reflexéről, a tisztá szerelem menynei üdvösségéről. Egész kodexet állítottak össze ennek a holdvilág szere-lemnek. A temperamentumos menyecske végre is meg-elégelte a szentimentális «leher trubadur» elméleti fej-tegetéseit, és a kék szemek és aranyosfürtök ellen-állhatlan bajairól zengett madrigálokat — nem tudta hál van a határa ennek a plátói rajongásnak — talány volt előtte ez a mérnök egész szerelmével.

— Ellenállhatlan bajak . . . no nem nagyon veszem észre, hogy ellenállhatlanok lennének, hiszen

ugy ül mindig mellettem, mintha egy szobrot bámulna — még a kis ujjamat sem meri megérinteni — ez az ügyetlen

Egy tikkasztó almatag nyári délutánon kis társa-ság volt együtt a szalonban.

A szobába a szorosán lezárt zsalukon alig hogy belopózhatott egy vékonyka fénysugár, az is álmosan terjedt szét a tágas szoba butorain, diskkrét félhomály-ba vonva a benülőket.

Börné egy kissé távolabb a társaságtól, a szalon egy pálmakkal árnyalt zugában csábítóan hanyag pose-ban helyezkedett egy kis diván sarkában; karjait lebo-csátva, szőke fejét a diván támlájára hajtva, igazán — szép, csábítóan szép volt. Mellette a mérnök. Pöngette a lantot és édes behelzítő hangon suttozta már ezer-szer elzengett tirádáit.

A szép asszony hallgatott Félig nyitott ajkai, szagatott gyors lélekezete, hullámzó keble elárulták izgatottságát — és ha egy pillanatra elhallgatna az a bolondos mérnök, meghallaná az izgatott asszonyka szívenek hangos dobogását. De ő nem hallgat el, be-szél-beszél és azt sem látszik észrevenni, hogy a szép asszony barsonyos kezecskéje — no egészen véletlenül, mindig közelebb és közelebb siklik ő hozzá a pamlag atlasz szövetén — lassan és óvatosan, mint egy fehér kis cziczka közeledik az ő kezéhez . . . de ő csak beszél, pöngeti a lantot, szövi az ábrándok tarka szövetét — s a cziczka már egészen közel van — egészen . . . no most oda ért — a meleg puha kis kacsó rajt az ő kezén . . . és képzeljek csak — az az ostoba ember szemérmesen lesütve szemeit, ijedten rantja el kezét az édes kis kacsó mellől és bocsánatkérések közt húzódik be — egészen be a diván sarkába.

— Ez már mégis sok — bocsánatot kér — az ügyetlen — az ostoba . . . lázongott az izgatott asszonyka és felpattanva helyéről, zavara palostolására a zongorához ült.

A «fehér trubadur» nagyon volt ütve. Sokaig nem pöngethette a lantot, mert nem volt a ki meghallgassa.

A mérnök ur csufos bukásának senki sem örült jobban, mint Csabay Gyula, a szeleberdi kis fogalmazó. Regóta élt már szívében annak a vágnak piczi csi-rajja, hogy őt a fess tanácsosné udvariói köze fölvegye. De míg nagyon gyerek ember volt, szeleburdi is egy kicsit, aztán eddig csak bakfis szivekre vadászott — most azonban egész komolyan pályázott a szőke mér-nök megüritült helyére.

Tercsi ő nagysága előtt pedig alaposan tönkre-tette a mérnök ur a szentimentális almodozásokat, a virágillattal és madárcsisérgéssel táplálkozó szerelme-ket: úgy hogy a kis fogalmazó soha jobbkor nem jö-hetett volna.

Az után az unalmas áradozó trubadur után ez a cselesap vig fiu — mint egy tikkasztó nyári napon az üditő pajkos fergeteg.

Tehát a kis fogalmazó elkezdte ütöni a vasat és jó kovácsnak bizonyult. A közöny üllőjén addig-addig kalapált, míg a szép tanácsosné őt is észrevenni mël-tőztatott és a belső udvartartásba csakhamar befo-gadva lett.

Aztán értett hozzá a barna képü hamiskás szemü fiu, hogy kell a szívébe feközöni ennek a szerelmes verü asszonynak. Nem beszélt ez neki a szemeiben nyilo nefelejtsékről, vagy a hangjának búbájos édes zenéjé-ről, a szőke fűrtéből kiáradó tulvilági illatról — ezt atengedte a «fehér trubaduroknak». Neki egészen más metodusa volt.

Felkereste a lobbanékony asszonykát a kerti lugas nádfonatu kis kanapéján, a hosszú magános sétákon, a szalon függönyökkel eltakart ablakfülkéi-ben; aztán megbámulta a nevetségesen kicsiny, kővérke kezét — majd egyenkint a gödriés ujjakat, a rózsas körmöket — később már nemcsak bámulta, hanem kezébe is vette édesen czirógatta, melengette — azután csókolgatta — a rózsás körmű ujjakkal eljátszadozott mint egy gyermek, vagy szerelmes leány a rózsaszir-mokkal . . . És a kis Börné boldog volt.

Napjaikat az édes flist titkos gyönyöreit, édes iz-galmai bearanyozták.

Csabay Gyula ugy érezte, hogy ő a legboldogabb ember a világon. Azaz hogy boldogsága egén bizony meg-megjelent néha egy felegecske — a tanácsos ur személyében. Ha hivatalában főnökének komor tekin-tetével találkozott, mindig összerázkódott — naiv lel-kében félve, hogy ott ég az ajkán a szép asszony csókjá . . . annak lángjai megperzselik a tanácsos ur gyanakvó lelkét, árulói lesznek titkos boldogságának.

De ha eljöttek azután a találkozás édes percei, eltűnt a borús felhő, fényesen ragyogott ismét a bol-dogság napjai reájuk . . .

Az apró flistek, a titkos édes csókok mámorában aztán vakmerökké tettek. Légyottról tervelek, zavar-talan boldogságról álmodoztak.

De a boldogság istenasszonyának sok az irigye, sok az ellensége.

Most is megtörtént.

A társaság suttozni kezdett, s az elejtett szavak, pikáns megjegyzések, éles kritikák a tanácsos ur füléig jutottak — és redőkbe vonták homlokát, villámokat plántáltak a szemeibe.

Es a kis fogalmazó meglátta ezeket a redőket, megrémült ezektől a villámoktól.

A bizalmas együtléteket már nem kereste oly mohó vágygyal, az édes flistek gyönyöreit nem élvezte oly nyugodt boldogsággal.

A szerelmes asszonykát azonban — érzéki má-morában — nem zavarták sem a szállongó hírek, sem férjének véstjűslő szemöldéi — ő a pillanat örömeinek élt és a légyottok eddig ismeretlen, színes képeit, káprázatos gyönyörűségeit rajzolgatta magának.

Bezzeg nem úgy a kis fogalmazó, félelme napról-napra nőtt — és a légyott pusztá szavára megremegett. Ugy képzelte most már helyzetét, mint egy elkábult dongó, vergődve a pök selyem hálójában.

Szabadulni akart — és ez bámulatosan sikerült is neki. Segítségére volt jóakarója — a tanácsos ur.

Mint a futó tűz terjedt el a társaság köreiben, hogy Csabay Gyula fogalmazó — szolgálati érdekből — a Béga szabályozási kormánybiztos mellé, titkari minőségben kirendeltetett.

A társaságban sajnálták a kedves, vig fiut; — hogy Bőr Tamásné mit érzett e hír hallatára, azt talán nem kell elmondanom.

El volt hagyatva, meg volt semmisülve a kék-szemű asszonyka.

Ujabb kudarcza egészen elvette kedvét az élettől. Búskomor lett, gyűlölte az egész világot, de leg-jobban mogorva, utálatos férjét, mert bizonyosan ő az oka mindennek. — Az ő keze műve, hogy Gyulának Pestről távoznia kellett.

Pedig egy szerelemmel teljes, gyönyörtől, boldog-ságtól ragyogó jövő állt előtte. Szegény elvakult asz-sonyka, így okoskodott. Arra nem is gondolt, hogy szerelmes Gyulája gyáva ficzkó volt, a ki megszökött, csufosan megugrott akkor, mikor már a mennyország küszöbén állt.

Szóval a menyecske egészen átváltozott.

Egy modern mater dolorosa lett belőle, a ki el-vesztett boldogságát siratja. Megrablott boldogságáért az imádságban és a művészetekben keresett vigasztalást.

A templomba járt és a képcsarnokba.

A műcsarnokban egy orosz festőnek képgyűjte-ménye keltett szenzációt, oda zarándokolt az egész főváros műértő és szórakozni vágyó közönsége.

Bőr Tamásné egy-két idősebb barátnője társasa-gában gyakori bamulója volt a borzalmas realitással megfestett csataképeknek.

Az izzó lámpák diskkrét enyhe fényében uszó termék, a pazar színompában ékeskedő műve-zalkotásokkal édes önfeledtségbe ringatták lelkét, a mű-vészet imponáns nagysága, a halál és szenvedések remek rajzai eltérleltek figyelmét a kőznapi élet bajaitól.

Itt a műcsarnokban találkozott Zsadányi Gézával — egyik barátnője nemrég a fővárosba érkezett cousinjével.

A fess huszártiszt urí modora, előkelő fellépése a legkedvezőbb hatást tette reá és a társaságra.

A lovas tiszték azon fajából volt Zsadányi, kik a szigorú katonai fellogást, a nemes értelemben vett katonai hivatást a legalaposabb és legszélesebb körű műveltséggel tudják finom harmoniába hozni.

A különben komoly, kevés beszédű ember oly alapos szakismerettel magyarázta a hölgyeknek az egyes képek jellezertes részleteit, a művész egész egyéniségét, művészetének irányát, általában oly érdekes és kiváló embernek mutatta magát mindjárt az első alkalmával — hogy a társaság el volt ragadtatva — a gyulekonykis Börné — no ez nem állt meg az elra-gadtatásnál — ő azonnal formálisan szerelmes lett.

Természetesen Zsadányi Géza lett e percztől fogva a társaság bevezetett, ünnepelelt lovagja.

Némiképpen nagyon csalódtak benne a lányos mamák és tetszeni vágyó asszonyok. Mert a barna, sötét te-kintetű, érdekesen szép ember nem tartozott azon fér-fiak közé, a kiket minden szoknya látása izgalomba hoz, — ellenkezőleg, nagyon szeszélyes, nagyon kritikus, nagyon válogatós volt.

Udvarias, előzekeny, lovagias nőekkel szemben — de ritkán érdekelte nő annyira, hogy a köteles udva-riasság határán túl foglalkozott volna vele. A kit ő kitüntetett, annak már kiválnónak kellett lenni, vagy legalább is olyannak, a kit finnyás izlése, pillanatnyi szeszélye akkor éppen kiválnónak tartott.

Es a szerencsétlen, bolondos kis Börné ezt a tántorithatlan lovagot akarta meghódítani, ennél akart kárprótlást keresni a megugrott fogalmazójaért!

A kívánatos, kicsattanó, szőke asszonyka minden hódítási fegyverét alkalmazásba vette, hogy a társa-ságnak ezt az új, érdekes tagját magának meghódítsa.

Tuczat emberekkel szemben ezek a fegyverek biztos sikerre is vezettek volna. Mert azokkal a nagy kék szemekkel gyermekeibb naivitással belenezni a vi-lágba; azzal a csabított fuvolyaszerű lágy hanggal édesebben elcsévegni, fölkalczagni; azokat az apró lakk topánkákat diskrétebb kaczersággal kibujtatni a ruha fodrai alól: senki sem értette jobban nálánál.

De Zsadányit ez mind hidegen hagyta.

Szivesen elbeszélgetett itt-ott a társaságban az eleven asszonykával; de érdekelni — éppen annyit érdekelte ez, mint a többi.

Sőt — mikor a menyecske már nagyon is kinttette, már nagyon is feltűnően kezdett kitűzött cselja felé haladni — Zsadányit a nyújtott avanszok untatni kezdték, boszszantották.

A kis menyecske csak nem tágitott. Már ismét szerelmesebb volt, mint valaha. És bolondos szerelme odáig vitte, hogy jelenetet provokált Zsadányival.

Főfájás ürügye alatt egy kis sétát proponált a kerti fasorba, és itt elragadtatva szenvedélyétől, formálisan szerelmet vallott a főhadnagynak. Ez már sok volt.

Ez a felszeg szituáció Zsadányit, ki a legesekélyebb vonzalmat sem érezte a hevülekeny asszonyka iránt, pillanatnyira zavarba hozta, majd felbőszítette.

Ó, a ki soha a legesekélyebb jelét sem adta az iranta vlt éreklődésnek, a szerelem ily vehemens kitörésén, annak ily szokatlán módon való kinyilatkoztatásán legszivesebben kacagni szeretett volna.

— »C'est plus fort que moi« kiáltott fel francia nyelven, a hogy kritikus pillanatokban beszélni szeretett, és a zavarában vergődő, ámuló asszonykát karjára fűzve, visszavezette a szalonba, utközben csak ezt mondván neki:

— Nem szívesen teszem, de kényszerített reá — tehát tudja meg asszonyom, hogy sőt nem iszom, szürke lóra nem ülök, szöke asszonyt nem szeretek — szeszélynek, hóbortnak mondhatják ezt, de én esküszöm, hogy megtartom fogadásomat!

Bór Tamásné agyon volt sujtva. Az a szép virág a melynek a piczi plántáját oly egész lélekkel, oly ábrándos lelkesedéssel ápolgatta szívében — durva kezekkel lett onnan kiszakítva, megsemmisítve.

Ez a seb sokáig nem gyógyult be! És ha ilyen szerencsével halad továbbra is a szöke asszonyka a szerelem tekervényes utain — Bór Tamás tanácsos ur nyugodtan intézheti aktáit hivatalaban — a neve tisztan fog ragyogni, mocsoktalanul fog átszállni a késő utókorra.

Mátray Géza.

A t. Ház gyorsirodájából.

»A sebes kelepelések lefestésére termett fenegyerek-sereg« — a mint a gyorsírókat nevezni szokták, napnap után zajtalanul teljesítik munkájukat ugy a t. Házban, mint a főrendeknél.

Egy tönök, egy másodtönök, négy revizor, tizenkét gyorsíró és valami négy gyakornok váltogatják egymást majd öt, majd három percenkint a t. honatyák beszédeinek megörökítésében. segítségükre van a nagy munkában husz fiatalember, jobbára egyetemi hallgatók, a kik a gyorsírók által felvett beszédeket, vagy beszédrészleteket előmondás után leírják.

Hanem azért még sok mindenfélre retortán megy ám keresztül az az elmondott beszéd, míg a lapokban napvilágot lát.

A czeruzával leirt, illetve lestenografált beszéd szintén czeruzával lesz diktálás után közönséges írásba attevve: ezen aztán a revizorok teljesítik a kellő csiszolást, sőt még ezután sem adatik át a lapoknak, hanem az illető szónokok is fel szoktak sétálni a gyűlésteremből a gyorsírodába és a végső fésülést maguk teljesítik.

Tisza Kálmán és boldogult Irányi Dániel soha sem nézték át beszédeiket, megbíztak feltétlenül a gyorsírókban; hanem bizony a többi képviselő urak valamennyien átolvassák beszédeiket, mielőtt a nyilvánosság elé kerülnének.

Mikor már ezeken a retortakon átment a beszéd és kellőleg meg lett fésülve, akkor az irnok urak vegytintával szép csendesen lemásolgtják, összeegyeztetik az eredetivel és azután lemegy a könyomdába, mely a t. Ház pinceze helyiségében van.

Itt nyomódik aztán az országgyűlési gyorsiroda által hivatalosan szerkesztett »Országgyűlési Tudosító« már 30 év óta annyi példányban, a hány előfizetője van.

Egy kissé drága ujság volna ez a közönségnek, ára egy évre 360 frt. de megvan aztán benne hü képe az egész gyűlés letolyásának. a beszédek szóról-szóra bent vannak, hasonlókép a közbeszólások, helyeslések és az újabb időben divatba jött skandalumok is.

Azonban ezt a drága kövön nyomtatott ujságot csak a napilapok és a minisztériumok járattják. Az ilyképp befolyó jövedelemből aztán a gyorsiroda tagjai rangjuk szerint és fizetésük arányában osztzkodnak. Ez képezi az ő mellékjövedelmüket.

Igen természetes, a napilapok egyike sem hozza de nem is hozhatja szó szerint a beszédeket, mert hát vannak olyan ülések, a mikor az elhangzott beszédek szószerinti közlése pl. az »Egyetértés«-nél elfoglalna vagy hatoldalt.

A lapok szerkesztősegei aztán ugy segítenek magukon, hogy a beszédeket megrövidítik, igen természetesen, itt a lap iránya a mérvadó. Mert ellenzéki lap a kormányparti szónokok beszédeit »huzza meg« s viszont a kormányparti lap az ellenzéki szónokokét. Így esett meg aztán a multban, hogy egyszer a »Nemzet« Csátár Zsiga bátyánk beszédét csak így aposztrofálta »Beszélt ezután Csátár Zsigmond is általános derültség közt.«

Bánffy b. mikor átvette az elnökséget, újítási vágyát kiterjesztte a gyorsírókra is. És itt a nemes báró homlok-egyenest ellenkező elvet szabott ki a tanácskozások feljegyzése módját illetőleg, mert eltiltotta »képviseelő urak, sőt maguk által a miniszterek által is saját beszédeiken eszközölt »fésüléseket.«

Nem szószerint, hanem betű szerint követelte a beszédek megörökítését. Persze nevettek rajta a képviselők, és ez a rendelet mindjárt az első nap megsúnt.

Meg is esett volna, ha például Szilágyi Dezső beszédeit ugy adták volna át szőröstül-bőröstől a nyilvánosságnak, a hogyan az elhangzott. A háznak ez az ösztövév szónoka egészen újra átdolgozta beszédét, sőt miniszter korában többször megessét, hogy levitette a miniszteri szobába a lemásolt beszédet és ottan egészen újra csinálta.

Zichy Jenő gróf például, ha beszédet mond, felmegy ugyan a gyorsírodába, át is olvassa beszédét, és elesüdüldközik, hogy milyen szépen tud ő beszélni. Persze Günther Antal revizor már szépen átalakította az ő mágnesos beszédeit, a szaggatott mondatokból gyönyörű kerekded mondatokat csinálva.

Vannak szónokok, a kik előre bejelentik a gyorsírodának, ne is fásaszszák magukat a stenografálással, mert a kész beszéd a kabátzsebében van, a mit aztán átadnak a gyorsírodának. Ez szokott bezejönni a hivatalos kiadványba. Ilyenek Ságby, Schwicker képviselők és a szűzbeszédet tartók tehetőbnyire.

A gyorsíróknak ez pompás dolog, kipihenhetik magukat alaposan, kivált ha a beszéd hosszú. Csupán a revizorok igtatják közbe a »Helyeslés«-eket, ha ugyan a szónok ezt már előre be nem írta volna. Megtörtént igen sokszor, hogy a revizornak ki kellett irtani e sok-sok »Általános élénk helyeslés«-t, vagy a »Halljuk!«-ot.

Károlyi Gábor gróf ha nagy ritkán beszél, akkor felolvasatja magának. Közbeszólásainak azonban mindig utána szokott járni, ne hogy kimaradjon valahogyan a könyomatosból. Hja, ez nála nagyuri sport.

Wekerlével történt, hogy midőn két év előtt nagyszabású, két ora hosszúig tartott expozé-ját elmondotta, szintén felment a gyorsírodába, hogy a »fésülést« eszközölje. Bár erre Wekerlének nem igen volt szüksége, mert gyönyörű mondatfűzése volt. Hanem hát mégis, nehogy valami lapsus csuszszek be, vagy egy szó kimaradjon, mert hát fontos volt az ő beszéde, már csak a tozside szempontjából is, hol emez képest estek vagy emelkedtek az árak. Nő de meg ott volt a példa előtte, mikor a Tisza Kálmán beszédéből egy kimaradt »nem« szócska milyen panikot csinált a bécsi börzén.

Tehát Wekerle is kérte a beszédet, és mikor a czeruzát a kezébe fogta, hogy javítson beszédén, mosolygós ábrázattal járult hozzá Futtaky Gyula, a ki az ülés alatt mindig a gyorsírodában settenkedik és mondta,

— Kegyelmes uram, én már kijavítottam, sőt meg is sürgönyöztem Bécsbe.

Mit tehetett egyebet Wekerle, mint abba hagyta a korrekciót! Pedig ő éppen a Bécs iránt való tekintetből akarta beszédét átrevidealni.

Futtakynak tudvalevőleg két szubvencionált, szintén kövön nyomott ujságja van. Az egyik német nyelven a külföldet látja el magyarországi politikai hírekkel. A másik magyar nyelven, a melyik a sugalmazott cikkeket hozza a vidéki »szubvencionált« vagy »szubvencionálóban utazó« sajtó számára. A hány vidéki lapot csatol aztán elszámolásához, melyekben az a sugalmazott cikk megjelent, annyi 5 frtotat kap még külön a miniszterelnökségtől a rendes járandóságán felül.

— Így esik aztán meg, hogy egy-egy vasárnapon valami 60 vidéki lap hozza ugyanazt a vezércikket. Ezt legjobban tudhatják a lapok szerkesztősegei, a hol minden irányból jönnek cserepeldányok.

Futtakyn kívül még sok bejárója van a gyorsírodának. Így a »Pester Lloyd« szerkesztősege rendszeren két, de fontosabb alkalmakkor négy tagját is elküldi, hogy a beszédeket még frissiben átfordítsak nemetre az estilapok számára.

Azok a képviselők, a kik »haza beszélnek« pl. valami helyi érdekű vasut dolgában, szintén kérnek egy vagy több példányt a gyorsiroda hivatalos könyomatosából, mert egyetlenegy lap se hozza hosszú és unalmas beszédjüket. Vajay képviselő pl. szintén állandó alakja a gyorsírodának, hisz ő gyakran beszél, tehát neki gyakran kell a külön példány, hogy a kerületben is megtudják, hogy hat mit is beszelt ő.

Az előszobában egy csomó lüstös képü szedőgyerek tartózkodik, a kik várnak a kéziratokra, vagy a könyomdából kikerült egyes lapokra, a mikkel gyorsan trappolnak a redakciókba.

A gyorsírodában mintegy három telefon van, egy a lapok számára, de lehet összekötni az egész várossal, a másik az elnökséggel és a gyűlésteremmel, a harmadik a könyomdával áll összeköttetésben. Erdekes, midőn mind a hármon megszólal a csengetyű, a sok lóto-futó emder, a ki valamennyi mind mást akar. valósággal idegessé tesz a gyorsírókat, a kinek már a beszédek lefényképezésénél fülnének, szemének, ujjainak minden idegére szüksége van, hogy nehéz feladatainak megfeleljen.

Az a munka, a mit a gyorsírók végeznek, valóban művészi munka, mintha csak gepies dolog volna az egész, pedig hát nem csak a fizikumot, de a szellemet is igénybe veszi az a sokszor ismétlődő öt percz, a melyek közt a szüneteket a beszédek lediktálása veszi igénybe.

Bullier Sándor.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van sserencsém t. megrendelőim ssives tudomására adni, misserint 11 év óta a Széchenyi-tér 12. szám alatt a Nádossy-hásban lévő

Könyvnyomdám

mellék-üzleteivel együtt e hó végével a megye- és Mária-utcza sarkán lévő saját házámba (a volt Held-féle kárpitos-üslet helyiségbe) helyestem át.

Midőn esen körülményről üsletbarátaimat értesitem, kérem, hogy as eddigi nagyra-becsült bizalmukkal esentul is megtisztelni ssiveskedjenek.

Pécsett, 1895. ápril 10-én.

Tajzs József

Könyvnyomdász.

Géphajtó-szijak

angol módszer szerint kicserzett legjobb minőségű színbőrből készült, mely tartóssága által a legnagyobb gyárak készítményeit felülmúlja, ajánl

KINDLS. F.

bőr-, gépszij-, cipő-felsőrész- és bocskorgyáros
Pécsett, siklósi-utca 10. (volt Rosinger féle ház.) Fiókraktár Eszék felsőváros.

Szövőgyárak

észére legjobban ajánlható az ugynevezett Austria „Oák tanned“ „Reform“ specialitát, Favorita.

Varró- és kötő-szijak valamint **szij-couponok** legjobb minőségekben kaphatók és minden e szakmába vágó

javítások

elfogadtatnak és leggyorsabban eszközöltetnek
Minták ingyen és árjegyzékek bérmentve.

Nálam vásárolt vagy javított órákért több évi jótállást vállalok.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni miszerint

Pécsett, ferencziek-utca 17. sz. alatt órás és ékszerész üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legfinomabb és művészileg kidolgozott **arany és ezüst zsebórákat** gyári árak szerint.

Bécsi inga órák, mindennemű **amerikai és francia ébresztők, iroda és hajó órák.**

Schwarzwaldi fali órák nagy választékban. Továbbá **arany és ezüst lánczok.**

Bár nemű óra és ékszer **javítások** átvétnék, azok gyorsan és a lehető legolcsóbb áron készíttetnek, miért is a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel

Papp Antal

órák és ékszerész.

Vidéki megrendeléseket postafutárúval pontosan és lelkiismeretesen eszközölhetnek.

Turista-sajtot és Pannonia-sajtot

mint kiválóan jó minőségű **csemege** sajtokat, valamint jó **limburgi** és sovány gróji sajtot igen jutányosan szállít a

Gazdák tejesarnoka
Pécsett.

Új szabadalmazott

önműködő

szőlővesztő és növény-permetező

„SYPHONIA“

főállmul minden eddig ismert permetezőt, mivel önműködően permetez.

Több ezer ily permetező van már alkalmazásban és ugyanannyi **elismerő bizonyítvány** tanuskodik arról, hogy a „Siphonia“ szerkezete minden más hasonló szerkezetet fölülmul.

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gép-gyár.

Különlegességi gyár borsajtók és csillóműcsékesítés gépek számára.

Bécs, II/1. Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzék ingyen.

Képviselek felvételnek

Üzlet-megnyitás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Pécsett, király-utca, Bazár épület udvari helyiségében** a gazdák tejesarnoka szomszédságában

ZENTLER-féle

cs. és kir. szab. udvari férfi- és gyermekruha gyár pécsi raktára
czég alatt

➔ kész férfi- és gyermekruha üzletet ➔
nyitottam.

Nagy választéku raktárt tartok legdivatosabb kiállítású kész férfi és gyermek ruhákban rendkívül olcsó áron. Mérték szerint megrendeléseket elfogadok és azt legrövidebb idő alatt pontosan eszközölöm. Minél számosabb látogatást kér

tisztelettel

SCHMITZ SOMA.

a Zentler-féle cs. és kir. szab. udvari férfi és gyermekruha gyár pécsi üzletvezetője.

Üzletem teljes átalakítása végett
nagy áruraktáromat
 mélyen leszállított árakban

árusítom el.

Tisztelettel

RAAB GÁBOR

Pécsett, Király-utca, „Hajó”-szálloda.

A tavaszi idényre következő cikkeket emelem ki:

Férfi és fiu-ingek, gallérok, kézelők, férfi-alsónadrágok. Legujabb nyak-
 kendők, férfi-czipók, esernyők, sétabotok, zsebkendők, nadrágtartók,
 férfi-, női- és gyermek-harisnyák, Jäger alsóruhák, szövött selyem- és
 czérna-keзtyük, női- és gyermek-kötények, mellfűzők (mieder), illat-
 szerek, rizsporok (puder), gyermekruhák és sapkák, vászon, congres
 és smyrna kézimunkák, kötő pamutok, himzett csikok, csipkék,
 szalagok és többféle ruhadiszek és ruhabélések.

ENGEL LAJOS UTÓDA

(BLANCZ JÓZSEF)

könyv-, papir-, zenemű-, író- és rajzszer-kereskedése

Pécsett, Király utca 4. az aranyhajó szállodával szemben.

ALKALMI AJÁNDÉKOK.

A HUSVÉTI ÜNNEPEKRE

IMAKÖNYVEK

u. m.:

Isten az én reményem

Ájzatosság gyöngyei

Isten a valódi szeretet

Uj rózsafüzér

Artatlanok fohászkodása

Az élet kenyere

Mária a jó anya

Égi manna

Hajadonok őrangyala

Tárkányi Vezérsillag

Albach Szent hangzatok,

valamint még többféle szöveggel bőrkötésben, esontkötésben és Ivory vagy Celluloid kötésben

Dús választék levélpapirokban egyszerűtől a legfinomabb minőségig dobozokban vagy anélkül.
 Emlékkönyvek, bélyeg albumok, festékdobozok, zsebkések, tentatar-
 tók, írószerek és jegyzőkönyvek

olcsó árakon kaphatók

ENGEL LAJOS UTÓDA

papirkereskedésében Pécsett, Király-utca 4. az arany hajó szállodával szemben.